

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte
Vēstures katedra

Kursa nosaukums: **Demogrāfijas pamati**

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Asoc. prof., dr.soc. O.Peipiņa
Telefons:	54 50963
e-pasts:	Veiksme51@navigators.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “ Sociālo zinību skolotājs ”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 2			kontaktstundas: 14	
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	10 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	- st. praktiskie darbi	4 st. semināri	- st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programmas “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:					
Pārbaudījumi semestra laikā:	Dalība semināros				
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Diferencētā ieskaite				

Kursa mērķis:	Teorētiski apgūt iedzīvotāju demogrāfiskās attīstības likumsakarības, saistītas ar iedzīvotāju demogrāfiskā raksturojuma specifiku.
Kursa uzdevumi:	1)Apgūt praktiskās iemaņas analizēt demogrāfiskus procesus 2)Apgūt iemaņas apkopot un sistematizēt demogrāfisko statistiku

Kursa saturs:

1. Demogrāfija kā zinātne par iedzīvotājiem.

- Demogrāfijas teorētiskie pamati.
- Demogrāfijas priekšmets un metode.
- Demogrāfijas zinātņu sistēma.
- Iedzīvotāju statistikas pamatuzdevumi.

2. Iedzīvotāju skaits un dinamika.

- Iedzīvotāju kategorijas.
- Vidējā iedzīvotāju skaita aprēķināšana.
- Iedzīvotāju skaita dinamika un tās ietekmējošie faktori.

3. Ziņu avoti par iedzīvotājiem.

- Tautas skaitīšana.
- Iedzīvotāju kustības tekošā uzskaitē.
- Iedzīvotāju saraksti un reģistri. Latvijas iedzīvotāju reģistrs.

4. Iedzīvotāju sastāvs.

- Iedzīvotāju teritoriālā struktūra (pilsētu un lauku iedzīvotāju raksturojums, iedzīvotāju blīvums, urbanizācija).
- Iedzīvotāju dzimuma un vecuma struktūra (demogrāfiskā slodze, iedzīvotāju novecošanās, demogrāfiskā „egle”).
- Iedzīvotāju etniskais sastāvs.
- Iedzīvotāju ģimeņu struktūra (ģimeņu modeļi un tipi).
- Iedzīvotāju sociāli ekonomiskā struktūra.

5. Iedzīvotāju dabiskā kustība.

- Dzimstība, tās demogrāfiskā analīze: dzimstības rādītāji, dzimstības līmenis. Dzimstības līmeni ietekmējošie faktori.
- Mirstība, tās demogrāfiskā analīze: mirstības rādītāji, mirstības līmenis. Mirstības diferenciacija un nāves cēloņi.
- Laulātība, tās demogrāfiskā analīze: koeficienti un tabulas.
- Laulību šķiršanās, tās demogrāfiskā analīze: koeficienti un tabulas.

6. Iedzīvotāju mehāniskā kustība.

- Migrācijas procesu klasifikācija, migrācijas cēloņi.
- Mehāniskās kustības demogrāfiskā analīze: koeficienti u.c. rādītāji.

7. Iedzīvotāju atražošanās.

- Iedzīvotāju atražošanās tipi un rādītāji.
- Paaudzes un kohortas jēdzieni.
- Paredzamais vidējais mūža ilgums.

Literatūra:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Apcerējumi par Latvijas iezīvotājiem.Nr.1-Nr.9. – R., LZA Ekonomikas institūts, 1997.-2002. 2. Baltijas valstis un Ziemeļvalstis. Statistisko datu krājums. – R., LR Statistikas komiteja, 1996. 3. Demogrāfiskie procesi Latvijā un Eiropā. – R., Latvijas Statistikas institūts, 1993. 4. Demographic Statistics in the Baltic Countries 1996. – Lithuanian Department of Statistics, Statistical Office of Estonia.Central Statistical Bureau of Latvia. – Tallin, Riga, Vilnius, 1996. 5. Ģimenes situācija Latvijā. R., LZA Ekonomikas institūts, 1999. 6. Goša Z. Sociālo procesu statistiskie radītāji un analīze. – R., LU, 1993. 7. Latvijas statistikas gadagrāmata (sākot no 1993.g. līdz 2004.). – R., CSP 8. Latvija skaitļos (sākot ar 1990.g.).Īss statistisko datu krājums – R., CSP,1990 g u.c. 9. Latvijas statistikas ikmēneša biļetens – R., CSP 10. Latvija, Centrālās un Austrumeiropas valstis. – R., LR Statistikas komiteja, 1998. 11.Mežgailis B. Latvijas demogrāfiskā vieta Eiropā. – R., Latvijas Statistikas institūts, 1996. 12. LR reģioni skaitļos. – R., CSP, 2000., 2001. 13. Mežs I. Latvieši Latvijā. Etnodemogrāfiskais apskats. – R., Zinātne,1994. 14. Sociālie procesi Latvijā. Analītiskais apskats. – R., Latvijas CSP, 1998. 15. 2000.gada tautas skaitīšanas rezultāti. Statistikas datu krājums. – R., CSP, 2002. 16. Zvidriņš P. Demogrāfija. I daļa. – R., 2000. 17. Валентей Д.И., Кваша А.Я. Основы демографии. – М., 1989. 18. Система знаний о народонаселении. – М., 1991. 19. Статистика населения с основами демографии. – М., 1990. 20. Демографический энциклопедический словарь. – М., 1995. 21. Народонаселение. Энциклопедический словарь. – М., 1994. 22. Страны и народы мира. Энциклопедический справочник. – Ростов на Дону, Феникс, 1998.
-------------	---

INTERNET resursi: www.csb.lv

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte
Vēstures katedra

Kursa nosaukums: Demokrātijas pamati

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Dr hist., asoc. profesore Irēna Saleniece
Telefons:	5424238
e-pasts:	history@dau.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “Sociālo zinību skolotājs”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 2			kontaktstundas: 14	
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	8 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	- st. praktiskie darbi	6 st. semināri	- st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programmas “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:	Teorijas apguve, piedalīšanās diskusijās nodarbību laikā, referāta izstrāde.				
Pārbaudījumi semestra laikā:	Referātu prezentācija				
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Diferencētā ieskaite				

Kursa mērķis:	Rosināt uz pārdomām par demokrātiskās iekārtas priekšrocībām un nepilnībām, mudināt uz demokrātisko vērtību kopšanu.
Kursa uzdevumi:	Iepazīstināt ar demokrātiskās iekārtas raksturīgākām iezīmēm, tās teorētisko aptveri un praktisko realizāciju: mudināt uz demokrātisko vērtību atzīšanu un stiprināšanu.
Kursa saturs:	1. Demokrātijas jēdziens. Demokrātijas ideju tapšana un demokrātiskā pieredze vēsturē. 2. Demokrātiskās iekārtas raksturojums mūsdienās; teorētiskās nostādnes un dzīves realitāte. 3. Demokrātiskās tiesības, to aizsardzība. Tiesības un pienākumi. Pilsoniskuma jēdziens. Pilsoniskuma audzināšanas ceļi. 4. Likuma vara. Vienlīdzība likuma priekšā. Konstitūcijas un citi likumi. LR Satversme. 5. Demokrātija un vara. Demokrātiskās varas principi. Varas dalīšana. 6. Demokrātijas pilnveidošanas perspektīvas Latvijā.

Literatūra:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dišlers K. Demokrātiskās valsts iekārtas pamati.- Rīga, 1931. 2. Freivalds O. Latviešu politiskās partijas 60 gados.- Stokholma, 1961. 3. Latvijas Republikas Satversme. 4. Rajeviskis V., Šalda V. Parlamentārisms: Vēsture un mūsdienas.- Rīga, 1991. 5. Šilde Ā. Latvijas vēsture. 1914-1940 (jebkurš izdevums). 6. Abnond G.A., Verba S. The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations.- Princeton, 1963. 7. Bogdanov V. Constitutions in Democratic Politics.- Aldershot, 1988. 8. Dahl R. Democracy and its Critics.- New Haven and London, 1989. 9. Held D. Models of Democracy.- Oxford, 1990. 10. The Democracy Reader / Ed. by D. Ravitch and A. Thernstrom.- Harper Collins Publishers, 1992. 11. История Европы.- Москва: Наука, 1994.- Т.4; 2000.- Т.-5. 12. Права человека: Сборник универсальных и региональных международных документов Москва, 1990. 13. Aktuālie preses izdevumi – laikraksti, žurnāli, u.c.
-------------	--

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte
Vēstures katedra

Kursa nosaukums: **LATVIJAS REPUBLIKAS POLITISKĀ SISTĒMA**

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Dr.hist., asoc.prof. Henrihs Soms
Telefons:	54-24238
e-pasts:	soms@dau.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “Sociālo zinību skolotājs”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 3			kontaktstundas: 20	
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	10 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	- st. praktiskie darbi	4 st. semināri	6 st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programma “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:	Ieskaitītas seminārnodarbības, nokārtoti testi				
Pārbaudījumi semestra laikā:	2 testi, 2 seminārnodarbības				
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Diferencēta ieskaite				

Kursa mērķis:	Pamatojoties uz avotiem un literatūru, apgūt Latvijas politiskās sistēmas būtību un tās nozīmīgākās sastāvdaļas
Kursa uzdevumi:	1) analizēt politiskās dzīves subjektus: cilvēkus, to sociālajās grupas, šķiras; valstiskās un nevalstiskās organizācijas; 2) analizēt politikas subjektu pieņemtās politiskās izturēšanās normas (tiesības un morāle); 3) apgūt politikas subjektu politiskās idejas (uzskatus, teorijas, ideoloģijas) un sabiedrisko domu.

Kursa saturs:

1. daļa. *Latvijas valstiskuma vēsture.*

- Latvijas valstiskuma ideja.
- Latvijas valstiskuma idejas izcelsmes nosacījumi, tās saturs, izpausmes, īstenošanas faktori un posmi.
- Latvijas valsts neatkarības pasludināšana 1918. gadā.
- Ārējie apstākļi un iekšpolitiskā cīņa par sabiedriski politiskās iekārts izvēli. Latvijas valsts starptautiskā atzīšana.
- Latvijas Republikas Satversmes pieņemšana.
- Darbs pie Latvijas Satversmes. Latvijas valsts iekārtas veidošana atbilstoši Satversmei.
- Latvijas valstiskuma iznīcināšana 1940. gadā un Latvija 40.-50.gados.
- 1940. gada 16. jūnija ultimāts Latvijas valdībai. LPSR proklamēšana un inkorporācija PSRS sastāvā. Latvijas valstiskuma degradācija. Padomju valsts iezīmes 1940. - 1941. gadā.
- Latvijas valstiskuma iznīcināšana vācu okupācijas laikā. Vācu okupācijas režīma administratīvā un tiesiskā iekārta, politiskais režīms.
- Politiskā cīņa Latvijā pēc padomju varas atjaunošanas 1944. - 1945.gadā. Pēckara sociālpolitiskie un ekonomiskie procesi.
- LPSR sabiedrība 50. - 80. gados.
- Staļinisma krīze un demokratizācijas mēģinājumi 50. gadu otrajā pusē. Demokrātiskie strāvojumi Latvijā, to izpausmes ekonomikā, komunistiskajā partijā, sabiedrības garīgajā dzīvē.
- Padomju sabiedrības stagnācija 60. - 80. gados.
- Latvijas valsts atjaunošana 1990. gadā.
- No "pārkārtošanās" līdz Latvijas valsts suverenitātes atjaunošanai un līdz pilnīgas valsts neatkarības pasludināšanai.
- Latvijas valsts starptautiska atzīšana.
- Piektās, Sestās un Septītās Saeimas vēlēšanas, politisko spēku izvietojums pirms un pēc tām. Svarīgākie likumdošanas akti pēc Latvijas valsts un neatkarības atjaunošanas.

2. daļa. *Latvijas valsts iekārta.*

- Latvijas Saeima, prezidents un ministru prezidents, valdība.
- Saeimas ievēlēšanas kārtība, sastāvs, struktūra, orgāni, komisijas. Saeimas deputātu pienākumi. Deputātu atbildība. Valsts prezidenta ievēlēšanas kārtība. Prezidenta pilnvaras, pienākumi un tiesības. Latvijas valdības sastāvs,. Ministru kabineta uzdevumi, pienākumi, pilnvaras. Ministru prezidenta iecelšana, aizvietošana, atcelšana.
- Latvijas tiesu sistēma, prokuratūra un policija.
- Latvijas tiesu teritoriālā un nozaru struktūra. Tiesu izveidošana. Prokuratūras struktūra, aparāts, funkcijas. Ģenerālprokurors un prokurori.
- Policijas pakļautība, funkcijas, struktūra, pilnvaras, tiesības.
- Latvijas pašvaldības.
- Pašvaldību struktūra, pilnvaru loks, pienākumi un tiesības. Pašvaldības un politiskās partijas. Komunālā politika. Pašvaldību vēlēšanas Latvijā.
- Latvijas bruņotie spēki un militārās koncepcija.
- Latvijas Bruņoto spēku struktūra, pakļautība, attiecības ar politiskajām partijām. Karavīru politiskās tiesības. Kontrole pār bruņotajiem spēkiem. Latvijas militārā koncepcija, militārā politika. Latvijas Nacionālā drošības padome, tās uzdevumi, pilnvaras. Nacionālās drošības koncepcija.

3. daļa. *Politiskais režīms Latvijā.*

- Politiskās partijas un sabiedriskās organizācijas Latvijā.

	<p>1. <i>tests: Latvijas valstiskuma vēsture.</i> Tests notiek rakstiski (45 min).</p> <p>2. <i>tests: Latvijas Republikas satversme.</i> Tests ir sagatavots elektroniski un notiek datorklasē.</p> <p>1. <i>seminārnodarbība. Tautas nobalsošana Latvijā</i> Jāiepazīstas ar tautas nobalsošanas likumdošanu. Jāprot analizēt LR notikušo tautas nobalsošanu saturu un rezultātus.</p> <p>2. <i>seminārnodarbība. Latvijas Republikas politiskās partijas</i> Jāanalizē (pēc izvēles) politiskās partijas idejiskās nostādnes, to vieta Latvijas idejiskajā spektrā. Seminārnodarbības laikā jāsalīdzina partiju programmu pamatnostādnes.</p>
Literatūra:	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1997. gada 9. marta pašvaldību vēlēšanu rezultāti. Oficiāls izdevums. - Rīga, 1997 2. Feldmanis I., Stranga A., Virsis M. Latvijas ārpolitika un starptautiskais stāvoklis. - Rīga:Elpa, 1993 3. Ģērmanis U. Ceļā uz Latviju. Raksti par mūsu vēsturi. - Rīga: Memento Latvija, 1993 4. Latvijas Republikas Saeima - http://www.saeima.lanet.lv 5. Latvijas Republikas 5. Saeimas vēlēšanas. Oficiāls izdevums. - Rīga, 1993 6. Latvijas Republikas 6. Saeimas vēlēšanas. Oficiāls izdevums. - Rīga, 1996 7. Latvijas Republikas 7. Saeimas vēlēšanas. Oficiāls izdevums. - Rīga, 1999 8. Latvijas Republikas 8. Saeimas vēlēšanas – http://www.cvk.lv 9. Latvijas Satversme (jebkurš izdevums) 10. Levits E. Latvija padomju varā //Latvijas vēsture. - 1991. - Nr.2; 1992. - Nr.3 11. Šilde Ā. Pirmā Republika. Esejas par Latvijas vēsturei. - Rīga: Elpa, 1993

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte
Vēstures katedra

Kursa nosaukums: **Pirmā palīdzība**

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Mag.biol.,lekt. Angelika Paškeviča, mag.biol., lekt. Irēna Kuņicka
Telefons:	5422706, 5422306
e-pasts:	angel@dau.lv , vvc@dau.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “ Sociālo zinību skolotājs ”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 2		kontaktstundas: 14		
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	4 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	10 st. praktiskie darbi	- st. semināri	- st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programmas “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:	Teorētiskā kursa apguve, ieskaite praktisko pirmās palīdzības sniegšanas iemaņu apguvē.				
Pārbaudījumi semestra laikā:					
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Diferencētā ieskaite (teorētiskā un praktiskā daļa)				

Kursa mērķis:	Sniegt izpratni par nepieciešamo rīcību nelaimes gadījumā.
Kursa uzdevumi:	<ul style="list-style-type: none"> • Iemācīt sniegt pirmo palīdzību dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos. • Apgūt pirmās palīdzības mācīšanas iemaņas.

Kursa saturs:	<p style="text-align: center;">Teorētiskā daļa</p> <p>Negadījums. Pirmā palīdzība. Glābšanas ķēdīte un tās posmi. Glābēja drošība. Palīdzības izsaukšana. ABC pieaugušajiem. Bezsamaņa. Elpceļu caurlaidība. Svešķermenis elpošanas ceļos. Heimliha paņēmienu fizioloģiskais mehānisms. Stabīlā sānu guļa. Elpināšanas fizioloģiskie pamatprincipi. Sirds masāžas fizioloģiskie pamati. Bērns un zīdaiņa ABC. Šoks, tā fizioloģiskais mehānisms, pazīmes, profilakses pamatprincipi. Dzīvībai bīstama asiņošana. Spiedošais pārsējs. Elektrotraumas. Slikšana, slīcēja glābšanas īpatnības. Termiskie nelaimes gadījumi: pārkaršana, apdegumi, atdzišana, apsaldējumi. Ķīmiskie apdegumi, saindēšanās. Kuņģa skalošana. Rīcība radioaktīvās kravas transporta negadījuma vietā. Ķīmiskais perēklis. Svešķermenis brūcē, acī vai ausī. Kostas brūces. Pirmās palīdzības specifika dažādu slimību gadījumos. Ekstremitāšu traumas. Imobilizācijas pamatprincipi. Mugurkaula, galvas, krūšu, vēdera, iegurņa traumas. Amputācijas. Amputanta saglabāšanas noteikumi. Autoavārija. Motocikla avārija. Cietušā transportēšana. Aptieciņas saturs.</p> <p style="text-align: center;">Praktiskā daļa</p> <p>ABC tehnika pieaugušajiem, bērniem un zīdaiņiem. Stabīlā sānu guļa. Elpināšana no mutes - mutē. Sirds masāža. Svešķermeņa izņemšana no mutes dobuma. Heimliha paņēmieni. Rīcības taktika draudoša šoka gadījumā. Spiedošā pārsēja uzlikšanas ar pārsiešanas paketi un trijstūra lakatiņu. Dzīvībai bīstama asiņošana no brūces galvā, kaklā, ķermenī. Rokas imobilizācija. Pērtiņa satvēriens cietušā izvilkšanai no automašīnas. Aizsargķiveres noņemšanas mehānisms(2 glābēji).</p>
---------------	---

Literatūra:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mācību programma "Pirmā palīdzība" – Rīga, Katastrofu medicīnas centrs, 2003. 2. D.Krieviņš. Ko darīt. – Rīga, 2000. 3. V.Bujanovs. Pirmā medicīniskā palīdzība. – R.: Zvaigzne, 1992.. 4. Спасение 03 или первая помощь при несчастных случаях. – Санкт – Петербург, Герион, 1995. 5. Г.Е.Цвилюк. Азы Безопасности. – М.: Просвещение, 1995. 6. Линда Вульф. Живи здоров.– М.: Русская книга, 1994.
-------------	--

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte

Vēstures katedra

Kursa nosaukums: **Reproduktīvā veselība**

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Dr.biol., doc. Līga Antoņeviča, mag.biol., lekt. Irēna Kuņicka
Telefons:	5437952, 9123775
e-pasts:	vvc@dau.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “Sociālo zinību skolotājs”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 2			kontaktstundas: 14	
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	10 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	- st. praktiskie darbi	4 st. semināri	- st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programmas “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:	Teorētiskā kursa apguve, piedalīšanās un uzstāšanās semināros				
Pārbaudījumi semestra laikā:					
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Diferencētā ieskaite				

Kursa mērķis:	Padziļināt zināšanas par cilvēka reproduktīvās sistēmas attīstību, funkcijām.
Kursa uzdevumi:	<ul style="list-style-type: none"> • Radīt izpratni par seksualitāti un tās nozīmi cilvēka dzīvē. • Sniegt priekšstatu par ģimenes nozīmi un funkcijām, ģimenes plānošanu.
Kursa saturs:	<p>Cilvēka reproduktīvā sistēma, tās funkcijas. Reproductīvā veselība, reproductīvās un seksuālās tiesības. Pubertāte, ar to saistītās fizioloģiskās un psihiskās izmaiņas. Dzimumidentitāte. Dzimumu līdztiesība. Seksualitāte, tās izpausmes un nozīme. Atbildība par seksuālo attiecību uzsākšanu. Devianta uzvedība. Ģimenes funkcijas, tās nozīme bērna socializācijas procesā. Ģimenes plānošanas metodes. Grūtniecība. Kritiskie periodi bērna attīstībā. Dzemdības. Kontracepcija. Aborts. Seksuāli transmisīvās slimības, t.sk. HIV infekcija.</p> <p>Reproduktīvās veselības tēmu mācīšanas īpatnības. Uz problēmu risināšanu un dzīves prasmju attīstīšanu balstīta pieeja. Mācību metožu un paņēmieni izvēle atbilstoši skolas specifikai un skolēnu vecumam. Vienaudžu izglītotāju darbs.</p>

Literatūra:	Brikners H. Vai tu jau domā par mīlestību.-Rīga, Zvaigzne, 1985. Karpova Ā. Ģimenes psiholoģija.-Rīga, RaKa, 2000. Skolēniem par intīmo. Rokasgrāmata skolotājiem. UNDP. 2004. Stoparde M. Būt meitenei.-Rīga, Zvaigzne ABC, 1999. Stoparde M. Vai tu zini? Dzimumizglītība.- Rīga, Zvaigzne ABC, 1999. Vasariņš P., Miltiņš A. Klīniskā dermatoveneroloģija.- Rīga, Zvaigzne ABC, 1999. Vilks A. Deviantoloģija. Rīga, Tiesu nama aģentūra, 2000. Zālītis J., Zālīte N. Mīlestības mācība. Dzimumaudzināšana.- Rīga, Medicīnas preses apgāds, 2001.
-------------	---

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte
Vēstures katedra

Kursa nosaukums: **Saslimšanas un to profilakse.**

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Mag.biol., lekt. Irēna Kuņicka
Telefons:	5437952, 9123775
e-pasts:	vvc@dau.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “ Sociālo zinību skolotājs ”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 2			kontaktstundas: 14	
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	8 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	- st. praktiskie darbi	6 st. semināri	- st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programmas “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:	Teorētiskā kursa apguve, piedalīšanās un uzstāšanās semināros				
Pārbaudījumi semestra laikā:					
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Diferencēta ieskaite				

Kursa mērķis:	Dot izpratni par biežāk sastopamajām slimībām, to cēloņiem, izpausmēm, ietekmi uz organisma attīstību, sarežģījumiem.
Kursa uzdevumi:	<ul style="list-style-type: none"> • Palīdzēt izprast vides ietekmi uz veselību. • Gūt priekšstatu par higiēnas pasākumiem un slimību profilakses iespējām ģimenē, skolā, sabiedrībā.

Kursa saturs:	<p>Higiēnas un profilaktiskās medicīnas attīstība. Bērnu un pieaugušo veselības stāvoklis un saslimstības rādītāji pilsētā, Latvijā, pasaulē. Jēdzieni “veselība” un “slimība”. Bērna vispārējā stāvokļa novērtēšana pēc ārējās apskates. Ķermeņa temperatūra, pulsa un elpošanas biežums. Saslimšanas pazīmes. Slimību klasifikācija, cēloņi, gaita, sarežģījumi. Mācību slodze un fiziskā aktivitāte atveseļošanas periodā. Infekcijas slimību klasifikācija, ierosinātāji. Infekcijas process. Epidēmiskais process. Slimības, ar kurām inficējas gaisa pilienu, kontakta, fekāli orālā un transmisīvā ceļā, seksuāli transmisīvās infekcijas. Slimību profilakse, pretepidēmiskie pasākumi.</p> <p>Cilvēka orgānu un sistēmu neinfekcijas slimību un darbības traucējumu iemesli, pazīmes, atveseļošanas pasākumi, profilakse. Ļaundabīgie jaunveidojumi. Staru slimība. Slimnieku kopšana mājas apstākļos, ēdināšanas īpatnības slimības un atveseļošanas periodā. Ārstniecisko vielu formas, iedarbība, ievadīšanas veidi un devas bērniem.</p>
---------------	---

Literatūra:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Āboltiņa M. Kā aug mūsu bērns.- Datorzinību centrs,1998. 2. Bisjarina V. Bērnu slimības.- R.: Zvaigzne, 1989. 4. Higiēna. Prof. Z.Lindenbergas red.- R.: Zvaigzne, 1991. 5. Infekcijas slimību rokasgrāmata.- Autorkolektīvs, 1997. 6. Koidels H. Bērnu slimības. – Zvaigzne ABC, 1998. 7. Ķirurģiskās slimības. Ezerietis E. u.c. – R.: Zvaigzne, 1974. 8. Populārā medicīnas enciklopēdija.- R.: Zvaigzne, 2000. 9. Puškarevs I., Golubeva A. Bērna attīstība.- Lielvārds, 1999. 10. Rubins A., Gūtmane R. Ilustrēta rokasgrāmata dermatoveneroloģijā.- R., 1996. 11. Stoparde M. Bērna veselība.- Zvaigzne ABC, 2001. 12. Vasariņš P., Miltiņš A. Klīniskā dermatoveneroloģija.- Zvaigzne ABC, 1999.
-------------	--

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte
Vēstures katedra

Kursa nosaukums: **Socioloģija**

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Mag. oec., lekt. Viesturs Stūrainis
Telefons:	
e-pasts:	viesturs@dau.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “ Sociālo zinību skolotājs ”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 3			kontaktstundas: 20	
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	10 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	- st. praktiskie darbi	10 st. semināri	- st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programmas “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:					
Pārbaudījumi semestra laikā:					
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Diferencētā ieskaite				

Kursa mērķis:	Socioloģiskās domāšanas veidošana, socioloģisko problēmu, to rašanās avotu un iespējamo risināšanas ceļu izpratne, socioloģijas klasikas mantojuma un vietējās socioloģiskās pieredzes apkopojums.
Kursa uzdevumi:	1) aplūkot galvenās socioloģiskās atziņas par sabiedrības uzbūvi, sociālām grupām un personību; 2) apskatīt sabiedrības pamatteorijas un sociālas mijiedarbības galvenās teorijas; 3) aplūkot kultūras, izglītības, reliģijas, politikas, socializācijas, deviances, sociālās kontroles svarīgākās socioloģiskās problēmas un dažu sociālo pazīmju (dzimums, vecums, tautība, dzīves vieta) ietekmi mijiedarbībā; 4) iepazīstināt ar socioloģisko pētījumu metodēm un aktuālāko pētījumu rezultātiem

Kursa saturs:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Socioloģija kā zinātne par sabiedrību un tās pamatteorijas. 2. Vēsturiski socioloģiskais apskats. 3. Mūsdienu zinātniskā doma par civilizācijas attīstību un futuroloģija 4. Sociālās pētniecības pamatmetodes. 5. Dzimuma un vecuma socioloģiskās problēmas. 6. Ekonomiskās dzīves socioloģija. 7. Sociālā stratifikācija un mobilitāte. 8. Sociālās grupas un organizācijas, birokrātija 9. Pilsētas un lauku socioloģija. 10. Politiskā socioloģija. 11. Sociālās politikas socioloģiskās problēmas. 12. Etnosocioloģija un starpnacionālo attiecību aktuālie jautājumi. 13. Ģimenes un laulības socioloģiskās problēmas. 14. Kultūras socioloģija. 15. Dzīves veids un jaunatnes problēmas 16. Socializācija 17. Izglītības socioloģija. 18. Reliģijas socioloģija. 19. Deviance 20. Sociālā kontrole
---------------	---

Literatūra:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cilvēks un dzīve socioloģijas skatījumā. - Rīga, 1996. 2. Socioloģijas skaidrojošā vārdnīca. - Rīga, 1997. 3. Sabiedrības pārmaiņas Latvijā. - Rīga, 1998. 4. Krīze Latvijā. Ko darīt? Domas un vērtējumi. - Rīga, 1996. 5. Demogrāfijas pamati. - Rīga, 1993. 6. Ievads politikā. - Rīga, 1998. 7. V.Meņšikovs. Latgale ceļā uz konkurētspējīgu tirgu. – Daugavpils: "Saule", 1997. 8. V.Meņšikovs. Mūsdienu zinātniskā doma par civilizācijas attīstības alternatīvām. - Daugavpils: "Saule", 1993. 9. V.Meņšikovs. Socioloģija par sabiedrības attīstības mērķiem un līdzekļiem. - Daugavpils: "Saule", 1994. 10. N.I.Smelser. Sociology. - New York, 1984. 11. I.Champion, B.Kurth, W.Hastings, K.Henris. Sociology. – New York, 1984. 12. I.W. Vander Zanden. The Social Experience. An Introduction to Sociology. - New York, 1988. 13. Американская социология.- Москва, 1972. 14. Бурдые Л. Начала.- Москва, 1994. 15. Вебер М. Избранные произведения.- Москва, 1990. 16. Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология.- Москва, 1999. 17. Смелзер Н. Социология.- Москва, 1994. 18. Сорокин Л. Человек. Цивилизация. Общество.- Москва, 1992. 19. Социологические очерки. Вып.1.- Москва, 1991. 20. Поппер К. открытое общество и его враги.- Москва, 1992. 21. Щепаньский Я. Элементарные понятия социологии.- Москва, 1969.
-------------	---

Daugavpils Universitāte
Humanitārā fakultāte
 Vēstures katedra

Kursa nosaukums: **Veselības veicināšana un veselības izglītība.**

STUDIJU KURSA APRAKSTS

Kursu vada:	Mag.biol., lekt. Irēna Kuņicka
Telefons:	5437952, 9123775
e-pasts:	vvc@dau.lv

Studiju programma:	Tālākizglītības studiju programma “ Sociālo zinību skolotājs ”				
Kursa apjoms:	kredītpunkti: 3			kontaktstundas: 24	
Kursa struktūra: (kontaktstundās)	16 st. lekcijas	st. laboratorijas darbi	- st. praktiskie darbi	8 st. semināri	- st. citas darba formas
Kursa adresāts:	Tālākizglītības studiju programmas “Sociālo zinību skolotājs” studenti				
Prasības kredīta iegūšanai:	Teorētiskā kursa apguve, piedalīšanās un uzstāšanās semināros				
Pārbaudījumi semestra laikā:					
Pārbaudījuma veids kursa noslēgumā:	Eksāmens				

Kursa mērķis:	<ul style="list-style-type: none"> • Sekmēt veselības kā vērtības izpratnes veidošanos. • Izprast veselības saglabāšanas un veicināšanas principus.
Kursa uzdevumi:	Apģūt uz problēmu risināšanu un dzīvesprasmju attīstīšanu orientētas veselības mācības mācīšanas metodes atbilstoši skolēnu vecumam un sociālpsiholoģiskai videi, veselības integrācijas iespējas mācību priekšmetos
Kursa saturs:	Izpratne par veselību; fiziskā, psihiskā(emocionālā, garīgā), sociālā veselība. Latvijas skolēnu veselības stāvoklis, veselības problēmas atsevišķās vecuma grupās. Skolēnu zināšanas par veselību, dzīvesveids, veselības saglabāšanas iemaņas un kaitīgie ieradumi, neveselīga uzvedība. Lēmumu pieņemšana un atbildības uzņemšanās par savas rīcības sekām. Veselību veicinoša valsts un pašvaldību politika. Veselības veicināšana mācību un audzināšanas iestādēs. Veselības izglītības mērķis, uzdevumi, pamatprincipi. Veselības mācības standarts, saturs, programmu veidošana. Starppriekšmetu saikne, veselības tēmu integrācija mācību programmās un ārpusklases pasākumos. Veselību veicinošās skolas Latvijā, PVO kritēriji, VVS projekti. Uz problēmu risināšanu un dzīvesprasmju attīstīšanu orientētas efektīvas mācību un ārpusklases darba metodes. Reproductīvā veselība un ģimenes plānošana. Atkarību izraisošo vielu lietošanas profilakse skolā. Fiziskā aktivitāte. Pareizs uzturs. Sadarbība ar pašvaldībām un sabiedriskajām organizācijām. Ārpuskolas aktivitātes.

Literatūra:	<p>1.Mācīsimies sadarbojoties.- R.:Mācību grāmata, 1998.</p> <p>2.Puškarevs I. Higiēniskā audzināšana un dzimumaudzināšana skolā.- R.: Zvaigzne ABC, 1991.</p> <p>4.Puškarevs I. Ievads veselības mācībā skolotājiem.- R.:Zvaigzne ABC, 1994.</p> <p>5.Puškarevs I., Golubeva A. Bērnu veselīgas attīstības veicināšana skolā.- R.: LU, 1997.</p> <p>6.Puškarevs I., Golubeva A. Veselības veicināšana skolā.- R.: Mācību grāmata, 1995.</p> <p>7.Rubana I.M. Veselības izglītības pamati.- RaKa, 1997.</p> <p>8.Rubana I.M. Mācīties darot.- RaKa, 2000.</p> <p>9.Rubana I.M., Bluka I. Dzīvesprasmju mācīšana skolā. R. 2002.</p> <p>11.Veselību visiem jauniešiem Latvijā: PVO aptaujas rezultāti Latvijā.1992., 1995., 1999.,2002.</p> <p>12. Sociālo zinību standarts. LR IZM, 2003.</p> <p>13. Skolēni un narkotikas. Rokasgrāmata skolotUNDCP, 2002</p> <p>14.Стальков Е., Панин В. Валеология.- ФГУИПП Янтарный сказ, 2001.</p>
-------------	---